

MIĘDZYZAKŁADOWY ZWIĄZEK ZAWODOWY
PRACOWNIKÓW
GRUPY KAPITAŁOWEJ ENEA
www.mzzp.info

60-479 POZNAŃ UL. STRZESZYŃSKA 58
NIP 778-14-29-172

Mail: jerzy.wiertelak@zgora.operator.enea.pl; janusz.sniadecki@mzzp.pl

Tel: 68 328 18 49; Tel: 61 856 11 25; Tel/Fax 61 856 11 55

Poznań 01-07-2014 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w

Poznaniu Wydział III Karny

Za pośrednictwem

Prokuratury Rejonowej Poznań Grunwald

w Poznaniu

ul. Solna 10

61-736 Poznań

IDS 1613/14/8/D

ZAŻALENIE

NA POSTANOWIENIE O ODMOWIE WSZCZĘCIA DOCHODZENIA W SPRAWIE UTRUDNIANIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKOWEJ UTRUDNIANIA PROWADZENIA SPORU ZBIOROWEGO

W dniu 7-go kwietnia 2014 Związek zawodowy poinformował Prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przez Pawła Orlofa, Grzegorza Kinelskiego i Dalidę Gepfert przestępstwa polegającego na tym, że będąc członkami zarządu spółki ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Góreckiej 1, utrudniają prowadzenie działalności związkowej prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz. U. z 2014 r., nr 167) w ten sposób, że utrudniają prowadzenie sporu zbiorowego poprzez uchylanie się od podjęcia rokowań zmierzających do jego rozwiązania, który to czyn wypełnia dyspozycję czynu z art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o związkach zawodowych w zbiegu z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. nr 55, poz. 236 ze zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W dniu 12-go czerwca Prokuratura wydała postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w tej sprawie.

Stan faktyczny

1. W niniejszej sprawie w dniu 25 lutego 2008 r. doszło do wszczęcia przez stronę związkową sporu zbiorowego z pracodawcą z powodu „*niespełnienia żądań strony związkowej dotyczących przystąpienia Pracodawcy do konsultacji i uzgodnień obejmujących zabezpieczenie interesów pracowników na okoliczność planowanej prywatyzacji ENEA S.A.*”. Na **dowód zawiśnięcia sporu zbiorowego organizacja związkowa przedstawiła**
  - żądanie MZZP GE ENEA S.A. – Holding z dnia 18 lutego 2008 roku.(w aktach sprawy),
  - dokument potwierdzający rejestrację sporu przez Pracodawcę w Okręgowej Inspekcji Pracy w Poznaniu w dniu 4 marca 2008 r., -
  - Powiadomienie OIP z dnia 3 marca 2008 roku, w którym ENEA S.A. informuje o powstaniu sporu zbiorowego (w aktach sprawy),
  - Protokół ze spotkania z dnia 3 marca 2008 roku, w którym pracodawca (ENEA S.A.) wyraża zgodę na prowadzenie rokowań w trybie sporu zbiorowego (pkt. 2) (w aktach sprawy),.
  - Porozumienie kończące spór zbiorowy,
  - tworzenie rezerw przez pracodawcę, potwierdzone w skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym ENEA S.A. za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. str. 28, **tytuł: - 29.2. Porozumienie z pracownikami ENEA S.A.**Powyższe dowody przesądzają o istnieniu sporu zbiorowego oraz jego legalności.
2. Dokonując ustaleń Prokuratura nie zakwestionowała istnienia i legalności sporu zbiorowego.
3. W następstwie prowadzonych w toku tegoż sporu rokowań doszło do zawarcia w dniu 28 maja 2008 r. w Zdroisku „*porozumienia o uregulowaniu kwestii: 1. Akcji pracowniczych spółki ENEA S.A. 2. Wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu utraty prawa do części akcji pracowniczych będącej następstwem restrukturyzacji spółki ENEA S.A. 3. Wypłaty świadczeń pieniężnych pracownikom nieuprawnionym do nabycia akcji pracowniczych spółki ENEA S.A.*”
4. Pracodawca, powołując się na dwie opinie prawne zakwestionował legalność przedmiotowego porozumienia. Organizacje związkowe zaprezentowały w tej sprawie opinię wybitnego specjalisty w zakresie zbiorowego prawa pracy prof. Jerzego Wratnego zgodnie, z którą porozumienie obowiązuje i w związku z jego niewykonywaniem przez pracodawcę spór zbiorowy powinien być kontynuowany. W związku z powyższym związek zawodowy wezwał pracodawcę do rokowań. Pracodawca konsekwentnie unika uczestnictwa w rokowaniach.
5. Prokuratura ustaliła w tym zakresie, że w tej sprawie „*mamy do czynienia z kolejnym poglądem prawnym w tej samej sprawie. Każda ze stron sporu posiłkuje się opinią prawną uzyskaną przez siebie na potrzeby sprawy. Obie strony zarzucają drugiej błędy w tych opiniach*”. Prokuratura

ustalając przytoczyła stanowisko pracodawcy, iż „nie pozostaje on w sporze zbiorowym ze związkami zawodowymi na tle nie realizowania postanowień porozumienia. Odmówiono tym samym realizacji postulatów i podjęcia rokowań.” Z powyższego wynika, że Pracodawca zakwestionował zarejestrowany i prowadzony ze swoim udziałem spór zbiorowy.

6. Na podstawie powyższych ustaleń prokuratura ustaliła, że nie doszło do naruszenia art. 35 ust 1 i 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 o związkach zawodowych. Wprost natomiast nie wskazano, że nie doszło do naruszenia art. 26 ustawy z dnia z dnia 23 maja 1991 o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.
7. W uzasadnieniu Prokuratura uznała, między innymi, że zachowania zarządu spółki nie mogą być uznane za bezprawne tylko dlatego, że członkowie zarządu mają inny pogląd prawny”
8. Powyższą argumentację w całości należy uznać za nietrafną.

UZASADNIENIE

Czynem bezprawnym w przedmiotowej sprawie jest unikanie rokowań przez wyżej wymienione osoby w sporze zbiorowym. Punktem wyjścia jest zatem ustalenie istnienia sporu zbiorowego. Kwestia ważności bądź nieważności porozumienia (w zależności od poglądów stron), na której wyjaśnieniu skupia się Prokuratura jest kwestią drugorzędną.

W świetle przytoczonych dowodów za bezsporne uznać należy, że pomiędzy pracodawcą a związkiem zawodowym zawisł spór zbiorowy wokół przedstawionych przez stronę społeczną żądań. W pewnym momencie strony uznały, że spór zbiorowy został zakończony podpisaniem porozumienia. Porozumienie to nie zostało zrealizowane, ze względu na zakwestionowanie jego ważności przez Pracodawcę. Kwestionując ważność Porozumienia pracodawca nie kwestionował ważności sporu zbiorowego, co wobec faktu jego rejestracji, potwierdzonego protokołami prowadzenia go i zakończenia spisaniem Porozumienia, a także stworzenia odpowiednich rezerw na okoliczność wykonania Porozumienia i tak nie miałyby znaczenia.

Zgodnie bowiem z art. 7 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych zaistnienie sporu zbiorowego jest uzależnione od reakcji pracodawcy na zgłoszone żądania. (...). **Odmowa zaspokojenia wszystkich zgłoszonych żądań lub ich części powoduje, że materializuje się warunek, od którego art. 7 ust. 1 ustawy uzależnia początek sporu zbiorowego** (za A.M. Świątkowskim. Zbiorowe Prawo Pracy Komentarz pod redakcją J. Wratnego i K. Walczaka wyd. CH BECK Warszawa 2009 str 328.

Spór powstaje zatem z mocy prawa a wyrażony przez zarząd pracodawcy pogląd prawny w tej sprawie nie ma znaczenia.

Należy zatem uznać iż skoro porozumienie nie obowiązuje, spór zbiorowy, wszczęty w dniu 18 lutego 2008 r. nie został zakończony, lecz trwa w dalszym ciągu. Nie realizując porozumienia Pracodawca

zdecydował się „podjąć na nowo” kwestię uregulowaną w/w Porozumieniem. Zachodząca tożsamość przedmiotu sporu potwierdza tezę, iż w istocie ma miejsce kontynuacja dawnego sporu zbiorowego. Przyjęcie tez przeciwnych prowadziłoby do absurdalnych i krzywdzących rozwiązań. Pracodawca, celem wyjścia ze sporu mógłby zakończyć go nie realizując podpisanych przez siebie porozumień.

Powyższe twierdzenia potwierdza opinia prawna profesora Jerzego Wratnego, odpowiadająca na pytanie dotyczące obowiązywania porozumienia zbiorowego oraz kontynuacji sporu zbiorowego. Treść opinii jest następująca:

„Porozumienie ze Zdroiska jest obowiązującym (ważnym) aktem prawnym.(...) W Porozumieniu nie uzgodniono (...) algorytmu rozdysponowania tych środków wśród uprawnionych pracowników. Według postanowień par. 4 ust. 3 i 4 Porozumienia ma to nastąpić w drodze uzgodnienia między stronami.(...)”

Przy układaniu listy uprawnionych do świadczenia pracowników konieczna jest jednak współpraca Pracodawcy. Jego odmowa lub zwłoka uzasadnia wszczęcie sporu zbiorowego z powodu zawinionego naruszenia zbiorowych praw pracowników. Przedmiotem takiego sporu powinno być żądanie niezwłocznego podjęcia przez Zarząd Spółki współpracy ze Związkami Zawodowymi w celu ustalenia wysokości indywidualnych roszczeń pracowniczych stosownie do treści postanowień par. 4 i 5 Porozumienia. (...)

Dowód w postaci opinii prawnej prof. Jerzego Wratnego z 20 grudnia 2013 roku. jest zamieszczony w aktach sprawy.

Pozostawanie w sporze zbiorowym nakłada na pracodawcę szereg obowiązków wynikających z przepisów ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. W szczególności pracodawca ma obowiązek wziąć udział w rokowaniach zmierzających do rozwiązania sporu (art. 7-9 ustawy). W niniejszej sprawie strona związkowa wystosowała do Pracodawcy w dniu 2014-01-17 stosowne wezwanie do podjęcia rokowań.

Dowody w postaci pisma MZZP GK ENEA z 17 stycznia 2014 roku o kontynuacji sporu zbiorowego i żądania ze strony Związku Zawodowego o przystąpienie do rokowań ENEA S.A. (Pracodawcy) w sprawie Porozumienia ze Zdroiska oraz stanowiąca odmowę przystąpienia Odpowiedź ENEA S.A. z 28 stycznia 2014 roku na Wniosek MZZP GK ENEA z dnia 17 stycznia 2014 roku są załączone w aktach sprawy.

W ocenie strony związkowej takie działanie pracodawcy stanowi uchylanie się od udziału w sporze zbiorowym, co utrudnia zgodne z prawem działanie związków zawodowych i stanowi przestępstwo z art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o związkach zawodowych, którego ścigania niniejszym się domagamy. Ponadto powyższe zachowanie wypełnia znamiona czynu z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z 23 maja 1991

r. rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. nr 55, poz. 236 ze zm.). Przepis ten stanowi, że „Kto w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją przeszkadza we wszczęciu lub w prowadzeniu w sposób zgodny z prawem sporu zbiorowego (...) podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności”. W doktrynie¹ nie ma przy tym wątpliwości, że jedną z form popełnienia tego przestępstwa jest „odmowa przystąpienia do rokowań”, z czym mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Oznacza to, że zachodzą podstawy do przyjęcia kumulatywnej kwalifikacji tego czynu na zasadach art. 11 § 2 k.k.

Pogląd powyższy podziela także Prokuratura. W Uzasadnieniu do odmowy wszczęcia postępowania Prokuratura wskazała, że „do bezprawnych działań pracodawcy, uniemożliwiających wszczęcie i prowadzenie sporu zbiorowego należy w świetle doktryny między innymi:

(...)

odmowa przystąpienia do rokowań lub mediacji

(...)”

Na koniec uzasadnienia wskazać należy, że kwestionowanie istnienia sporu zbiorowego jest jednym z podstawowych sposobów ENEA S.A. na unikanie rozwiązywania problemów pracowniczych. Do tej pory pracodawca wielokrotnie kwestionował istnienie legalnie zawistego sporu zbiorowego i odmawiał przystępowania do rokowań mających na celu jego rozwiązanie. Obecnie rozpatrywana sprawa wpisuje się w ten bezprawny sposób postępowania. Usankcjonowanie przez Prokuraturę takiej praktyki stworzy niebezpieczny precedens polegający na przyznaniu pracodawcy prawa do uznawania czy jest w sporze zbiorowym czy nie. Biorąc pod uwagę fakt iż spór zbiorowy zazwyczaj przynosi negatywne konsekwencje pracodawcy, najlepszym sposobem jego unikania będzie konsekwentna odmowa uczestnictwa w nim pod pozorem własnej, negatywnej jego oceny.

Dowód: zeznania przewodniczących związku Janusza śniadeckiego oraz Jerzego Wiertelaka adres do doręczeń adres związku

MIEDZYAKŁADOWY
ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW
GRUPY KAPITAŁOWEJ ENEA
PRZEWODNICZĄCY
Zarządu Miedzyzakładowego

Jerzy Wiertelak

MIEDZYAKŁADOWY
ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW
GRUPY KAPITAŁOWEJ ENEA
Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Janusz Śniadecki